

Ελλάδα

Έχει καταγραφεί πρόοδος μετά την ένταξη του περιβάλλοντος στις τομεακές και οικονομικές πολιτικές για τη μείωση των περιβαλλοντικών πιέσεων. Τα σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα στην Ελλάδα είναι: η χρήση γης, η διαχείριση αποβλήτων και η διαχείριση των υδατικών πόρων. Το σχετικά μη υποβαθμισμένο φυσικό περιβάλλον έχει πλούσια βιοποικιλότητα, μεγάλη ποικιλία οικοτόπων, υψηλή ποιότητα υδάτων κολύμβησης και παράκτιων περιοχών και σχετικά καλή ποιότητα αέρα.

Αέρια θερμοκηπίου			Κατανάλωση ενέργειας			Ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρισμού		Όξινες ουσίες		Πρόδρομοι όζοντος			Ζήτηση εμπορευμ/κών μεταφορών			Βιολογική γεωργία		Παραγωγή αστικών αποβλήτων			Χρήση γλυκών υδάτων	
Εκπομπές/κεφ.	Εκπομπές/ΑΕγχΠ	Εκπομπές DTT	Κατανάλωση/κεφ.	Κατανάλωση/ ΑΕγχΠ	Κατανάλωση	Ποσοστό	Ποσοστό	Εκπομπές/κεφ.	Εκπομπές DTT	Εκπομπές/κεφ.	Εκπομπές/ΑΕγχΠ	Εκπομπές DTT	Εμπ/κές μεταφορές /κεφ.	Εμπ/κές μεταφορές ΑΕγχΠ	Εμπ/κές μεταφορές DTT	Ποσοστό	Ποσοστό	Αστικά απόβλητα	Αστικά απόβλητα	Αστικά απόβλητα DTT	Δείκτης εκμετάλλευσης νερού	Δείκτης εκμετάλλευσης νερού
ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ	ΠΡΟΔΟΣ	ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΔΟΣ
▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶	▶▶▶▶▶

Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου παρουσίασαν σταθερή αύξηση κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, με σημαντικότερα αέρια το CO₂ και το CH₄. Πρωταρχικές πηγές εκπομπών είναι η παραγωγή και χρήση ενέργειας, καθώς και η διάθεση αποβλήτων και η γεωργία. Πρόσφατες εκτιμήσεις για το μέλλον δείχνουν ότι με τη συνεπή εφαρμογή του σχεδίου 2003, η Ελλάδα θα έλθει κοντά στην επίτευξη του στόχου της. Μια προσεχής αξιολόγηση του σχεδίου αποτελεσματικότητας θα δείξει αν και σε ποια έκταση χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν οι μηχανισμοί του Κυότο.

Κατανάλωση ενέργειας

Η κατά κεφαλή ζήτηση πρωτογενούς ενέργειας στην Ελλάδα είναι χαμηλότερη από το μέσο όρο της ΕΕ. Η υψηλή ένταση ενέργειας προσφέρει ευκαιρίες για μείωση της ζήτησης ενέργειας μέσω ορθολογικής χρήσης των ενεργειακών πηγών και της προώθησης τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Μέχρι τώρα, ο ενεργειακός τομέας στην Ελλάδα στηρίζεται σε συμβατικά καύσιμα, συμβάλλοντας σημαντικά στην απελευθέρωση ατμοσφαιρικών ρύπων. Ειδικότερα, στον τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η επιλογή της εκμετάλλευσης εγχώριων λιγνιτικών πόρων ως μέσο αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης της δεκαετίας του '70, χρειάζεται να αναθεωρηθεί υπό το φως των εξελίξεων στους τομείς της ολοκλήρωσης των δικτύων, της απελευθέρωσης της αγοράς και της προστασίας του περιβάλλοντος. Η συνολική επιχειρησιακή ηλεκτροπαραγωγική δυναμικότητα από εργοστάσια φυσικού αερίου θα αυξηθεί κατά 52 % μέχρι το 2010, από υδροηλεκτρικά εργοστάσια κατά 18 % και

από ανανεώσιμες πηγές τουλάχιστον κατά 100 % ενώ η παραγωγική ικανότητα των εργοστασίων λιγνίτη θα μειωθεί κατά 3 %.

Ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρισμού

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πρόσφεραν το 4,7 % της συνολικής ζήτησης ενέργειας το 2002 (5 % το 2003). Τα δύο τρίτα της συνολικής παραγωγής παρέχονται με τη μορφή θερμότητας από βιομάζα και ενεργά ηλιακά συστήματα, ενώ το υπόλοιπο ένα τρίτο προέρχεται από μεγάλα και μικρά υδροηλεκτρικά εργοστάσια και αιολικά πάρκα. Πρέπει να σημειωθεί ότι η παραγωγή ηλεκτρισμού από μεγάλα υδροηλεκτρικά εργοστάσια επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις καιρικές συνθήκες (βροχοπτώσεις) και τη διαθεσιμότητα νερού στους ταμιευτήρες. Το ποσοστό ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ηλεκτρισμού στη συνολική κατανάλωση ηλεκτρισμού ήταν 6 % το 2002, ποσοστό κατώτερο του μέσου όρου του 13,5 % της ΕΕ-15. Λόγω των μεγάλων βροχοπτώσεων, το 2003 ήταν 9,6 %, το μισό σχεδόν της τιμής στόχου του 20,1 % που προβλέπεται από την οδηγία RES-E μέχρι το 2010.

Εκπομπές όξινων ουσιών

Οι εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων αυξήθηκαν ακολουθώντας την αύξηση του ΑΕγχΠ με εξαίρεση τα NO_x και το SO₂. Ο μετασχηματισμός και η διαφοροποίηση του ενεργειακού τομέα προσφέρουν: (i) ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση ενέργειας στον κατασκευαστικό τομέα, (ii) μέτρα για τον τομέα των μεταφορών, (iii) μέτρα για τη βιομηχανία, και (iv) θεσμικά και οργανωτικά μέτρα.

Πληθυσμός: 10 680 000
Μέγεθος: 131 960 Χλμ²
ΑΕΠ: 120 249 εκατομμύρια ευρώ

Εκπομπές προδρόμων του όζοντος

Παρά τη μερική αποσύνδεση των ατμοσφαιρικών ρύπων από την οικονομική ανάπτυξη που καταγράφηκε τα τελευταία λίγα χρόνια, σε εξέλιξη βρίσκονται σημαντικές προσπάθειες για να διασφαλιστεί μόνιμη πτωτική πορεία και να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί στα πλαίσια της ΕΕ, ιδίως για τις εκπομπές NO_x και NMVOC. Μεταξύ 1990 και 2002, οι εκπομπές αυξήθηκαν και ήταν πάνω από τα επίπεδα που απαιτούνται για να επιτευχθούν οι στόχοι NECD 2010. Οι δράσεις αυτές επικεντρώνονται στον ενεργειακό τομέα, ο οποίος ευθύνεται για το μεγαλύτερο μέρος της ποιοτικής υποβάθμισης του αέρα.

Ζήτηση εμπορευματικών μεταφορών

Ακολουθώντας τάσεις που καταγράφηκαν σε όλη την ΕΕ κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, η ζήτηση για μεταφορικές υπηρεσίες στην Ελλάδα αυξάνεται ραγδαία. Κύρια αιτία είναι η αλλαγή στα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης. Ωστόσο, συγκρίνοντας τη ζήτηση μεταφορών κατά κεφαλή και ΑΕγχΠ, η Ελλάδα κατατάσσεται μεταξύ των χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις.

Εκτάσεις με βιολογικές καλλιέργειες

Η βιολογική καλλιέργεια στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1992 με την έναρξη της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ. Το ποσοστό γης που διατίθεται για βιολογική καλλιέργεια συγκρινόμενο με τη συνολικά καλλιεργούμενη γη έχει αυξηθεί εντυπωσιακά τα τελευταία χρόνια, φθάνοντας το 1.41 % το 2004. Οι κυριότερες αρχικά βιολογικές καλλιέργειες ήταν τα ελαιόδεντρα και τα εσπεριδοειδή, κατά τη διάρκεια όμως της τελευταίας δεκαετίας η καταναλωτική ζήτηση αυξήθηκε και τα κίνητρα που δόθηκαν μέσω της ΚΓΠ οδήγησαν σε μεγαλύτερη ποικιλία καλλιεργειών όπως αρόσιμες καλλιέργειες και αμπέλια. Ένας πρόσθετος τομέας με σημαντική αύξηση είναι η βιολογική κτηνοτροφία.

Αστικά απόβλητα

Η οικονομική ανάπτυξη, η έντονη αστικοποίηση και οι αλλαγές στα καταναλωτικά πρότυπα οδήγησαν σε αύξηση της παραγωγής στερεών αποβλήτων. Η ποσότητα των παραγόμενων αστικών αποβλήτων αυξήθηκε κατά 42,5 % από το 1995 έως το 2002. Πρωτοβουλίες από τοπικές αυτοδιοικήσεις για τη μείωση των αποβλήτων συσκευασιών

και η εκτεταμένη συμμετοχή ιδιωτικών εταιριών, κυρίως στην ανακύκλωση χάρτινων συσκευασιών, αποτελούν παραδείγματα της πρακτικής προσέγγισης της Ελλάδας στη βελτίωση της διαχείρισης των αποβλήτων. Συνεχίζουν να υπάρχουν ακατάλληλες πρακτικές διαχείρισης και διάθεσης αποβλήτων, οδηγώντας σε υποβάθμιση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, σε ρύπανση του αέρα και σε πυρκαγιές δασών. Ωστόσο, έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος στη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων και λάσπης, ενώ η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αέρια βιομάζας και απόβλητα έχει αυξηθεί από 1 Gwh το 1999 σε 126 Gwh το 2002

Χρήση γλυκών υδάτων

Τα προβλήματα στη διαχείριση του νερού αφορούν κυρίως ποσοτικά και όχι ποιοτικά θέματα. Η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων και βροχοπτώσεων δημιουργεί προβλήματα διαθεσιμότητας ύδατος. Η γεωργία είναι ο σημαντικότερος καταναλωτής νερού και η ζήτηση για αρδευτικούς σκοπούς έχει διπλασιαστεί τα τελευταία είκοσι χρόνια. Η άρδευση έχει εξέχουσα σημασία για την παραγωγικότητα της γεωργίας στην Ελλάδα όπου η έλλειψη νερού σε άγονες και ημιάγονες περιοχές μπορεί να έχει δυσμενέστατα αποτελέσματα στις αποδόσεις των καλλιεργειών. Η άρδευση είναι υπεύθυνη για πάνω από το 80 % των συνολικών απολήψεων νερού. Μεταξύ 1992 και 2002, η απόληψη νερού για γεωργική χρήση μειώθηκε κατά 2,5 % περίπου. Εκτιμάται ότι τα επόμενα χρόνια θα υπάρξουν περαιτέρω μειώσεις από πρακτικές προερχόμενες από την υλοποίηση της νέας ΚΓΠ και των κανονισμών της ΕΕ, τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση αρδευτικών δικτύων με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών άρδευσης που αποβλέπουν στην εξοικονόμηση νερού και την κατάρτιση των αγροτών σε νέες γεωργικές πρακτικές. Σημαντική πρόοδος έχει γίνει στη διαχείριση υδατικών αποβλήτων με το 70 % περίπου του εθνικού πληθυσμού να καλύπτεται το 2004 από εγκαταστάσεις κατεργασίας υδατικών αποβλήτων. Στην κολυμβητική περίοδο του 2004, το 99,9 % των ελληνικών ακτών πληρούσε τις εθνικές απαιτήσεις, ενώ το 97,6 % των ακτών πληρούσε τις απαιτήσεις της ΕΕ.

Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στο σχετικό εθνικό εστιακό σημείο. Λεπτομέρειες για τον τρόπο επικοινωνίας μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html